

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

18. september 2015*

Riigiabi — Kirjade edastamine — Saksamaa ametiasutuste poolt Deutsche Post AG kasuks rakendatud meetmed — Otsus algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 toodud menetlus — Põhjendatud huvi — Lõpetatud menetluse uuesti avamine — Tühistava kohtuotsuse mõju

Kohtuasjas T-421/07 RENV,

Deutsche Post AG, asukoht Bonn (Saksamaa), esindajad: advokaadid J. Sedemund ja T. Lübbig,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Martenczuk, T. Maxian Rusche ja R. Sauer,

kostja,

keda toetavad

UPS Europe NV/SA, asukoht Brüssel (Belgia),

ja

UPS Deutschland Inc. & Co. OHG, asukoht Neuss (Saksamaa),

esindaja: advokaat T. Ottervanger,

menetlusse astujad,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 12. septembri 2007. aasta otsus algatada [EÜ] artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetlus Saksamaa Liitvabariigi poolt Deutsche Post AG-le antud riigiabi kohta (abi C 36/07 (ex NN 25/07)),

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: president H. Kanninen (ettekandja), kohtunikud I. Pelikánová ja E. Buttigieg,

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. jaanuari 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

Vaidluse taust

- 1 7. juulil 1994 esitas pakiveoettevõtja UPS Europe NV/SA (edaspidi „UPS Europe”) komisjonile kaebuse (edaspidi „1994. aasta kaebus”) Saksamaa avalik-õigusliku postiettevõtja Deutsche Bundespost Postdienst'i (edaspidi „DB-Postdienst”) peale, kelle tegevuse võttis 1. jaanuaril üle Deutsche Post AG. See kaebus tugines nii EÜ asutamislepingu artiklile 86 (muudetuna EÜ artikkel 82) kui ka EÜ asutamislepingu artiklile 92 (muudetuna EÜ artikkel 87), ning sellele järgnes teinegi kaebus, mille 1997. aastal esitas eraõiguslike kulleriteenuse, kiirposti ja -pakiveo teenuse osutajate ühing Bundesverband Internationaler Express- und Kurierdienste eV.
- 2 UPS Europe ja Bundesverband Internationaler Express- und Kurierdienste heitsid DB-Postdienstile ette kahjumiga müügi poliitika järgimist konkurentsile avatud uksest-ukseni pakiveo sektoris, mida rahastatakse kirisaadetiste edastamise sektorist saadud tuludega, kuivõrd DB-Postdienstil on viimati nimetatud sektoris riiklik monopol, või EÜ artikliga 87 kokkusobimatu abiga.
- 3 Komisjon teavitas 17. augusti 1999. aasta kirjaga, mis avaldati 23. oktoobri 1999. aasta Euroopa Ühenduste Teatajas (EÜT C 306, lk25), Saksamaa Liitvabariiki oma otsusest algatada erinevate meetmete suhtes, mille tõttu hageja sai riigi ressurssidest soodustusi, EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus (edaspidi „1999. aasta menetluse algatamise otsus”).
- 4 19. juunil 2002 võttis komisjon vastu otsuse 2002/753/EÜ meetmete kohta, mida Saksamaa Liitvabariik rakendas hageja kasuks (EÜT L 247, lk 27; edaspidi „2002. aasta otsus”), mille resolutsioon oli järgmise sõnastusega:

„Artikkel 1

[Saksamaa Liitvabariigi] poolt [hagejale] antud riigiabi summas 572 miljonit eurot (1 118,7 miljonit Saksa marka) on ühisturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. [Saksamaa Liitvabariik] võtab kõik vajalikud meetmed, et saada [hagejalt] tagasi artiklis 1 osutatud abisumma, mis oli antud ebaseaduslikult.

[...]”

- 5 Üldkohus tühistas 1. juuli 2008. aasta otsusega Deutsche Post vs. komisjon (T-266/02, EKL, edaspidi „tühistav kohtuotsus”, EU:T:2008:235) 2002. aasta otsuse. Komisjon esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse, mis jäeti rahuldamata 2. septembri 2010. aasta kohtuotsusega komisjon vs. Deutsche Post (C-399/08 P, EKL, EU:C:2010:481).
- 6 11. mail 2004 esitas UPS Europe komisjonile uue kaebuse, märkides, et komisjon ei olnud 2002. aasta otsuses uurinud kõiki 1994. aasta kaebuses nimetatud riiklikke meetmeid ning et eelised, mis hageja sai, olid tunduvalt suuremad kui summa, mille komisjon kohustas tagasi nõudma. TNT Post AG & Co. KG omalt poolt esitas 16. juulil 2004 kaebuse, milles väitis, et teenuste hinnad, mida hageja ühelt oma tütarettvõtjalt küsib, on liiga madalad ning neid teenuseid rahastatakse postiveosektorist pärinevate tulude abil.

- 7 12. septembri 2007. aasta kirjas teavitas komisjon Saksamaa Liitvabariiki oma otsusest algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetlus seoses riigiabiga, mida Saksamaa ametiasutused andsid Deutsche Post AG-le (abi C 36/07 (ex NN 25/07)) (edaspidi „vaidlustatud otsus“). Vaidlustatud otsus avaldati 19. oktoobri 2007. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 245, lk 21) autentsetes keeles (saksa keel), millele eelnes kokkuvõtte teistes ametlikes keeltes.
- 8 Vaidlustatud otsuses loetles komisjon esiteks menetlused, mis alates 1994. aasta kaebusest on hageja vastu EÜ artikli 87 alusel algatatud. Ta viitas vajadusele viia läbi kõikehõlmav menetlus kõikide konkurentsimoonutuste kohta, mis on tingitud hagejale ja tema eelkäijale eraldatud riiklikest ressurssidest, ning märkis, et 1999. aasta algatamisotsusega alustatud menetlust täiendatakse, et hõlmata viimasel ajal saadud teavet ja võtta lõplik seisukoht nende ressursside kokkusobivuse kohta EÜ asutamislepinguga (vaidlustatud otsus, punktid 1–15).
- 9 Teiseks rõhutas komisjon, et „täiendav uurimine“, mille ta kavatses ette võtta, „ei asenda mingil juhul 2002. aasta otsust“, kuivõrd viimane tuvastab, et „572 miljoni euro suurust riigiabi kasutati erineva äritegevuse ristsubsidieerimiseks“, tegemata samas otsust üldküsümuse kohta, kas „[hageja ja tema eelkäija] said riigi ressurssidest liigset hüvitist [üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamise eest]“. Komisjon selgitas, et kavatses oma uurimises kindlaks teha, kas nimetatud 572 miljonit eurot ületavas osas oli tegemist liigse hüvitisega, ning märkis, et kavatseb uurida kõiki riiklikke meetmeid, mis nimetatud ettevõtjate kasuks oli võetud ajavahemikul 1. juulist 1989, s.o DB-Postdiensti asutamise kuupäevast kuni 31. detsembrini 2007, s.o kuupäevani, kui eeldatavalt lõppes hagejal lasuv kohustus osutada üldist majandushuvi esindavat teenust (vaidlustatud otsus, punkt 15).
- 10 Kolmandaks mainis komisjon kolme avalikku meetet, mis oli antud DB-Postdienstile ja hagejale (vaidlustatud otsus, punktid 25–32, 38, 39 ja 40–48).
- 11 Neljandaks leidis komisjon, et eespool punktis 10 mainitud kolm meetet olid kas riigiabi või võisid olla riigiabi (vaidlustatud otsus, punktid 76–78).
- 12 Viiendaks märkis komisjon, et ta kavatseb uurida, mil määral oli hagejale ja tema eelkäijale makstud hüvitis vajalik selleks, et tagada üldist majandushuvi esindava teenuse osutamine (vaidlustatud otsus, punktid 80 ja 81).
- 13 Lõpuks ja kuuendaks kutsus komisjon Saksamaa Liitvabariiki üles „tegema oma seisukoht teatavaks ühe kuu jooksul alates vaidlustatud otsuse kättesaamisest ning edastama kogu teabe, mis on vajalik õigusliku hinnangu andmiseks eespool nimetatud meetmetele, arvestades riigiabi käsitlevaid sätteid“.

Menetlus Üldkohtus ja Euroopa Kohtus

- 14 Hageja palus Üldkohtu kantseleisse 22. novembril 2007. aastal saabunud hagiavalduses tühistada vaidlusalune otsus ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 15 Komisjon esitas 6. veebruaril 2008 Üldkohtu kantseleisse kostja vastuse, milles ta palus Üldkohtul jätta talle esitatud hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatus tõttu rahuldamata ning mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 16 UPS Europe ja UPS Deutschland Inc. & Co. OHG (edaspidi koos „UPS“) esitasid 29. veebruaril 2008 Üldkohtu kantseleisse kirja, milles taotlesid luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 17 Üldkohtu esimese koja esimees rahuldab UPS-i menetlusse astumise avalduse 9. juuli 2008. aasta määrusega.

- 18 Üldkohus jättis 8.detsembri 2011.aasta kohtuotsusega Deutsche Post vs. komisjon (T-421/07, EKL, EU:T:2011:720) hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja jättis hageja kanda tema enda kohtukulud ning mõistis temalt välja komisjoni kohtukulud. UPS kohtukulud jäeti tema enda kanda.
- 19 Hageja esitas 13. veebruaril 2012 Euroopa Kohtu kantseleisse apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse peale vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 56.
- 20 24. oktoobri 2013. aasta kohtuotsuses Deutsche Post vs. komisjon (C-77/12 P, edaspidi „apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsus”) tühistas Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse ja saatis kohtuasja tagasi Üldkohtule ning otsustas kohtukulude kandmise otsustada edaspidi.

Menetlus ja nõuded pärast tagasisaatmist

- 21 Apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsuse järel ja arvestades Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 118 lõiget 1, määrati käesolev kohtuasi Üldkohtu presidendi 13. novembri 2013. aasta otsusega esimesele kojale.
- 22 Kooskõlas Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 119 lõikega 1 esitasid hageja ja komisjon kirjalikud seisukohad Üldkohtu kantseleile vastavalt 23. detsembril 2013 ja 19. veebruaril 2014. UPS loobus 17. aprillil 2014 kirjalike seisukohtade esitamisest.
- 23 Üldkohus esitas pooltele 2. mai 1991. aasta kodukorra artikli 64 alusel menetlust korraldavate meetmete raames küsimusi, millele pooled vastasid ette nähtud tähtajal. Üldkohus soovis eelkõige hea õigusemõistmise huvides ja eesmärgiga hallata kolme tema poolt lahendatavat kohtuasja, kus poolteks on hageja ja komisjon (st esiteks sinne kohtuasi, teiseks kohtuasi T-388/11: Deutsche Post vs. komisjon, ja kolmandaks kohtuasi T-152/12: Deutsche Post vs. komisjon) teada poolte seisukohta, millised küsimused võiksid või peaksid olema esmatähtsad seoses nende kohtuasjade käsitlemise järjekorraga, ja võimalust peatada menetlus ühes või enam kohtuasjas, kuni ülejäänud kohtuasjades on otsus tehtud. Kohtuasjas T-388/11: Deutsche Post vs. komisjon palus hageja tühistada komisjoni 10. mai 2011. aasta otsuse K(2011) 3081 lõplik, millega käimasolevat ametlikku uurimismenetlust seoses riigiabiga, mida Saksamaa on andnud hagejale hüvitisena tema universaalteenuse kohustuste täitmise eest, laiendati toetustele, mida Saksamaa ametiasutused tasusid hagejale, et hõlmata ametnike pensionide maksumust (riigiabi C 36/27 (ex NN 25/07)). Kohtuasjas T-152/12: Deutsche Post vs. komisjon palus hageja tühistada komisjoni 25. jaanuari 2012. aasta otsuse 2012/636/EL meetme C 36/07 (ex NN 25/07) kohta, mida Saksamaa on rakendanud hageja kasuks (ELT L 289, lk 1).
- 24 Pärast poolte seisukohtade esitamist tegi Üldkohtu esimese koja esimees 15. septembril 2014 määruse kohtuasjas T-388/11: Deutsche Post vs. komisjon ning kaheksanda koja esimees samal kuupäeval määruse kohtuasjas T-152/12: Deutsche Post vs. komisjon, millega menetlus nendes kahes kohtuasjas peatati kuni kohtuotsuse tegemiseni käesolevas kohtuasjas.
- 25 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 9. jaanuari 2015. aasta kohtuistungil.
- 26 23. detsembri 2013. aasta kirjalikes märkustes palus hageja Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 27 Kohtuistungil loobus hageja osaliselt oma hagist. Ta loobus vaidlustatud otsuse tühistamise taotlusest osas, kus sellega algatati ametlik uurimismenetlus teatud avalike tagatiste kohta, mis olid antud tema eelkäijale ja talle endale. Ta jäi oma hagi juurde ülejäänud osas ja seega selles osas, mis puudutas ametliku uurimismenetluse algatamist seoses muude avalike meetmetega, mida vaidlustatud otsus puudutas (edaspidi „vaidlusalused meetmed”).
- 28 Komisjon, keda toetab UPS, palub Üldkohtul:
- tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud;
  - teise võimalusena jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

Põhjendatud huvi

- 29 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hinnatakse hageja põhjendatud huvi hagi eseme suhtes hagi esitamise hetkel, vastasel juhul võib tegu olla vastuvõetamatusega. Lisaks peab hageja huvi hagi rahuldamise vastu säilima kuni kohtuotsuse tegemiseni, vastasel juhul võidakse asjas kohtuotsust mitte teha (vt selle kohta kohtuotsused, 16.12.1963, *Forges de Clabecq vs. Ülemamet*, 14/63, EKL, EU:C:1963:60, punkt 748, ja 7.6.2007, *Wunenburger vs. komisjon*, C-362/05 P, EKL, EU:C:2007:322, punkt 42).
- 30 Tagasisaatmise järel esitatud märkustes väidab komisjon, et hageja kaotas oma põhjendatud huvi vaidlustatud otsust vaidlustada, kuna on tühistatud 2002. aasta otsus, ning palus Üldkohtul tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud.
- 31 Komisjon tuletab meelde, et apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et hagi tuleks vastuvõetavaks tunnistada oma esitamise hetkel, 22. novembril 2007, ehkki 2002. aasta otsus on tühistatud, ja seda põhjusel, et nimetatud kuupäeval ei olnud see tühistamine veel toimunud. Euroopa Kohus ei võtnud aga seisukohta küsimuses, kas seda tühistamist arvesse võttes on hagi kaotanud hiljem eseme. Selles punktis märgib komisjon esiteks, et 1999. aasta menetluse algatamise otsusega algatatud ametlik uurimismenetlus käsitles vaidlusaluseid meetmeid, ja teiseks, et vaidlustatud otsuse ainus õiguslik mõju (st Saksamaa Liitvabariigi kohustus peatada vaidlusalused meetmed, mis olid juba täitmisel) tulenes 1999. aasta menetluse algatamise otsusest. Kuna 2002. aasta otsus tühistati 1. juulil 2008, siis ametlik uurimismenetlus, mis oli 1999. aasta menetluse algatamise otsusega algatatud, oli tervikuna uuesti algatatud. Lisaks märgib komisjon, et pärast 2002. aasta otsuse tühistamist oli tal EÜ artikli 233 alusel kohustus võtta kõik meetmed tühistava kohtuotsuse täitmiseks, sh teha lõplik otsus ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks. Komisjon järeldeb sellest, et vaidlustatud otsuse tühistamine ei saa enam hagejale kaasa tuua mis tahes eelist, kuna esiteks jääb ametlik uurimismenetlus avatuks ja see tuleks lõpetada lõpliku otsusega, ning teiseks jääb püsima kohustus peatada juba täitmisel olevad meetmed.
- 32 Hageja vaidleb komisjoni argumentidele vastu ja väidab, et tal on endiselt huvi vaidlustatud otsuse tühistamise suhtes.

- 33 Sellega seoses tuleb meenutada, et eespool punktis 29 viidatud kohtupraktika kohaselt on põhjendatud huvi vastuvõetavuse tingimus, mis peab säilima apellatsioonkaebuse korral kuni sisulise kohtuotsuse tegemiseni. Euroopa Kohtu praktika kohaselt säilib põhjendatud huvi nii kaua, kuni apellatsioonkaebus võib selle esitajale tuua lõpptulemuse kaudu mingit kasu (kohtuotsus, 14.9.2010, Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vs. komisjon, C-550/07 P, EKL, EU:C:2010:512, punktid 22 ja 23).
- 34 Kuna esiteks tühistati 2002. aasta otsus 1. juulil 2008, seega enne apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsust, ja kuna teiseks mainis Euroopa Kohus oma otsuses seda tühistamist ja oli seega teadlik selle mõjust, siis tuleb märkida, et võttes vastu hageja esitatud apellatsioonkaebuse, järeldas Euroopa Kohus vaikimisi, kuid tingimata, et hagejal püsis põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse peale hagi esitada ka pärast 2002. aasta otsuse tühistamist.
- 35 Sellega seoses tuleb ka järeldada, et hagejal on põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse peale hagi esitada, võttes arvesse juhtumi eripäraseid asjaolusid, st komisjon on alates 1999. aastast teinud mitu järjestikust otsust hageja suhtes võetud meetmete kohta ja eelkõige asjaolu, et kui nõustuda hageja esitatud teatud argumentidega mõistliku tähtaja järgimise kohta siinses menetluses, võiks see kaasa tuua mitte üksnes vaidlustatud otsuse tühistamise, vaid omada mõju ka komisjoni kohustusele võtta neid arvesse nende meetmete hilisemal läbivaatamisel.
- 36 Seetõttu tuleb tagasi lükata komisjoni esitatud taotlus asjas kohtuotsust mitte teha.

Sisulised küsimused

- 37 Vaidlustatud otsuse osalise tühistamise taotluse põhjenduseks esitab hageja kolm väidet, millele komisjon, keda toetab UPS, vastu vaidleb. Need väited käsitlevad esiteks menetluse üldpõhimõtete rikkumist, teiseks põhjendamiskohustuse rikkumist ja kolmandaks EÜ artikli 87 lõike 1 ning EÜ artikli 88 rikkumist.
- 38 Esimese väite raames esitab hageja mitu etteheidet. Esimeses etteheites, mida tuleb kõigepealt hinnata, vaidlustab hageja komisjoni võimaluse algatada ametlik uurimismenetlus vaidlusaluste meetmete suhtes, kuna nende suhtes oli toimunud juba lõpetatud ametlik uurimismenetlus, ning mõistlik tähtaeg uurimise läbiviimiseks on läbi. Esiteks väidab ta, et kooskõlas kohtupraktikaga ei või komisjon kohustada õigusvastast abi tagasi maksma pärast ülemäärast tegevusetuse perioodi ja seda eesmärgil tagada õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet. Teiseks takistavad nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339) ning menetluse üldpõhimõtted, eelkõige õiguskindluse põhimõte juba lõpetatud menetlust uuesti avada.
- 39 Komisjon vastab, et enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist kulunud aeg on mõistlik, sest esiteks oli DB-Postdiensti ja hageja enam kui 20 aasta jooksul tekkinud kulude ja tulude hindamine keeruline ja teiseks oli komisjon saanud pärast 2002. aasta otsuse tegemist teavet, mis oli uusi küsimusi tekitanud. Lisaks nägi määruse nr 659/1999 artikli 15 lõige 1 ette 10-aastase aegumistähtaja õigusvastasele abile ning õiguspärane ootus ei saa tugineda tähtaja lõppemisele, kui otsene aegumistähtaeg on ette nähtud. Pealegi tuletab komisjon meelde, et tal oli kohustus uuesti algatada ametlik uurimismenetlus pärast 2002. aasta otsuse tühistamist – seda tühistamist oli aga vaidlustatud otsus üksnes ennetanud; ja et kuna lõpliku otsuse sai määruse nr 659/1999 artikli 9 alusel tühistada, siis ei olnud see tingimata laadilt lõplik.
- 40 Esmalt tuleb hinnata, kas komisjon on vaidlustatud otsust vastu võttes rikkunud määrust nr 659/1999 ning õiguskindluse põhimõtet.

- 41 Esiteks tuleb märkida, et komisjon kinnitas apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsuse kohta esitatud seisukohtades ja hageja kinnitas eespool punktis 23 mainitud menetlust korraldavatele meetmetele antud vastuses, et vaidlusaluste meetmete kohta toimus ametlik uurimismenetlus, mis algatati 1999. aasta menetluse algatamise otsusega, nagu Üldkohus oli juba tuvastanud kohtuotsuse *Deutsche Post vs. komisjon*, punkt 18 eespool (EU:T:2011:720), punktides 56-60, ilma et Euroopa Kohus oleks apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsuses märkinud, et selles punktis on tehtud viga.
- 42 Niisiis tuleb järeldada, et vaidlusaluste meetmete kohta algatati ametlik uurimismenetlus 1999. aastal.
- 43 Teiseks tuleb meelde tuletada, et ühelt poolt on määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikes 1, mida kohaldatakse sama määruse artikli 13 lõike 1 alusel õigusvastast abi käsitlevale menetlusele, sätestatud, et ametlik uurimismenetlus lõpetatakse otsusega, nagu on ette nähtud sama artikli lõigetes 2–5, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on oma teatise tagasi võtnud; ja teiselt poolt järeldas Euroopa Kohus apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsuses, et komisjon oli 2002. aasta otsusega täielikult lõpetanud 1999. aastal algatatud ametliku uurimismenetluse (apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsus, punktid 56-64).
- 44 Vaidlustatud otsust tuleb seega käsitleda vaidlusaluste meetmetega seoses kui otsust, millega juba täielikult lõpetatud ametlik uurimismenetlus uuesti algatatakse.
- 45 Kolmandaks tuleb märkida, et määruse nr 659/1999 artikkel 9 võimaldab ametliku uurimismenetluse lõpetamise otsust tühistada vaid juhul, kui see põhines ebaõigel teabel, mis oli otsuse tegemisel määrav. Selles artiklis on märgitud samuti, et enne otsuse tühistamist ja uue otsuse tegemist tuleb algatada ametlik uurimismenetlus.
- 46 Vastab tõele, et määruse nr 659/1999 artikkel 9 ei ole ainus võimalus, kuidas komisjon saab ametliku uurimismenetluse lõpetamise otsust muuta.
- 47 Nimelt, see säte vaid väljendab täpsemalt õiguse üldpõhimõtet, mille kohaselt on subjektiivseid õigusi tekitanud õigusvastase haldusakti tagasiulatuv tühistamine lubatud eelkõige siis, kui asjaomane haldusakt võeti vastu väära või mittetäieliku teabe alusel, mille esitas huvitatud pool. Võimalus subjektiivseid õigusi tekitanud õigusvastane haldusakt tagasiulatuvalt tühistada ei piirdu siiski vaid selle asjaoluga, kuna selliselt võib alati tühistada, eeldusel, et nimetatud akti andnud institutsioon järgib tingimusi, mis puudutavad mõistlikku tähtaega ja õiguspäraseid ootusi, mis tekkisid soodustatud isikul, kes võis tugineda selle akti õiguspärasusele (vt kohtuotsus, 12.9.2007, *González y Díez vs. komisjon*, T-25/04, EKL, EU:T:2007:257, punkt 97 ja viidatud kohtupraktika).
- 48 Siiski ei olnud komisjon kunagi kavatsenud 2002. aasta otsust tühistada või tagasi võtta, nagu ta ka oma menetlusdokumentides tunnistas, ega olnud väitnud, et see otsus tugines väärale teabele, vaid põhjendas uue ametliku uurimismenetluse algatamist vajadusega täiendada 1999. aastal algatatud menetlust, et hõlmata hiljuti edastatud teavet (vaidlustatud otsus, punkt 14). Lisaks märkis komisjon vaidlustatud otsuse punktis 15, et see otsus ei asendanud 2002. aasta otsust (vt eespool punkt 9).
- 49 Vaidlustatud otsust ei saa seega lugeda 2002. aasta otsuse tühistamiseks või tagasivõtmiseks, olgu see siis vastu võtnud määruse nr 659/1999 artikli 9 alusel või tuginedes õiguse üldpõhimõttele, mille kohaselt õigusvastase haldusakti tagasiulatuv tühistamine on teatud tingimustel lubatud.
- 50 Neljandaks tuleb märkida, et ükski määruse nr 659/1999 säte ei anna komisjonile õigust algatada uuesti juba lõpetatud ametlikku uurimismenetlust ja teha uut otsust, ilma et lõpetamise otsust oleks tühistatud või tagasi võetud.

- 51 Vastab küll tõele, et määrus nr 659/1999 ei keela otsesõnu sellist uuesti algatamist. Sellegipoolest oleks see vastuolus õiguskindluse põhimõttega ning selle määruse mõttega, kuna vastavalt määruse põhjendusele 3 oli selle vastuvõtmise üks eesmärke suurendada õiguskindlust, ning põhjenduses 9 märgitakse, et ametlik uurimismenetlus lõpetatakse „lõpliku” otsusega.
- 52 Lõpuks tähendaks selline uuesti algatamine ühest küljest seda, et õiguskorras eksisteerivad samal ajal kaks kokkusobimatut otsust. Teisest küljest, kui komisjonil lubatakse uuesti algatada juba lõpetatud ametlik uurimismenetlus ja teha uus otsus ilma, et ta eelnevalt tühistaks või võtaks tagasi menetluse lõpetamise otsuse, võimaldataks komisjonil igal ajal selle otsuse juurde naasta, takistades uurimismenetlusest puudutatud pooltel mingigi kindluse tekkimist oma õigusliku olukorra osas.
- 53 Eelnevat silmas pidades tuleb järeldada, et vaidlustatud otsus on tehtud määrust nr 659/1999 ja õiguskindluse põhimõtet rikkudes, kuna sellega algatatakse uuesti ametlik uurimismenetlus, mis oli tervikuna lõpetatud 2002. aasta otsusega, eesmärgiga teha uus otsus, ilma et see eelnev oleks tühistatud või tagasi võetud.
- 54 Komisjon tunnistas kohtuistungil, et juba täielikult lõpetatud ametliku uurimismenetluse (nagu siinses asjas) uuesti algatamine oli õigusvastane, kui lõpetamise otsust ei olnud tühistatud või tagasi võetud. Komisjoni arvates tuleb sellegipoolest arvesse võtta seda, et 2002. aasta otsuse tühistamise tagajärjel on õiguskorras tagasiulatuvalt kaotatud 1999. aastal algatatud ametliku uurimismenetluse lõpetamise otsus. Seega on vaidlustatud otsus seaduslik.
- 55 Sellega seoses tuleb meenutada, et akti õiguspärasust tuleb hinnata selle vastuvõtmise aja seisukohast (kohtuotsus, 7.2.1979, *Prantsusmaa vs. komisjon*, 15/76 ja 16/76, EKL, EU:C:1979:29, punkt 7). Vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkel 2007. aastal ei olnud veel olemas tühistavat kohtuotsust, mis tehti 2008. aastal, ning komisjon ei saanud seda arvesse võtta. Lisaks ei takista 2002. aasta otsuse hilisem tagasiulatuvalt tühistamine selle arvessevõtmist, kui hinnatakse tühistamisele eelnenud menetluslikku olukorda, nagu ilmneb ka apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsusest, milles Euroopa Kohus märkis, et vaidlustatud otsuse tegemise hetkel kuulus 2002. aasta otsus veel Euroopa Liidu õiguskorda ja oli endiselt kehtiv (apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsus, punktid 65 ja 66).
- 56 Seejärel tuleb märkida, et vaidlustatud otsus võeti vastu eeldusel, et 2002. aasta otsus ei olnud täielikult lõpetanud menetlust ja et seetõttu oli vaidlustatud otsuseni viinud menetluse jätkamine „täiendav uurimine” (vt eespool punkt 9). Euroopa Kohus järeldas apellatsioonkaebuse alusel tehtud kohtuotsuses, et see eeldus oli ekslik ja et komisjonil ei olnud õigust vaidlustatud otsust vastu võtta sellele eeldusele tuginedes (vt eespool punkt 53).
- 57 Vastab küll tõele, et EÜ artikli 231 esimese lõigu kohaselt tunnistas liidu kohus vaidlustatud õigusakti tühiseks, kui tühistamishagi on põhjendatud. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleneb sellest, et liidu kohtu tühistav kohtuotsus kaotab vaidlustatud akti tagasiulatuvalt kõigi õigussubjektide suhtes (kohtuotsused, 1.6.2006, *P & O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya vs. komisjon*, C-442/03 P ja C-471/03 P, EKL, EU:C:2006:356, punkt 43, ja 12.2.2008, *CELF ja ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EKL, EU:C:2008:79, punkt 61). Niisiis oli alates tühistavast kohtuotsusest 2002. aasta otsus tagasiulatuvalt lakanud olemast.
- 58 2002. aasta otsuse tühistamine tühistava kohtuotsusega pani komisjonile kohustuse võtta meetmeid selle kohtuotsuse täitmiseks vastavalt EÜ artiklile 233. Selle tarvis peab ta arvesse võtma asjaolu, et see otsus on tagasiulatuvalt lakanud olemast.
- 59 Viimases küsimuses tuleb meenutada, et tühistava kohtuotsuse täitmiseks ja selle täielikuks elluviimiseks peab tühistatud akti andnud institutsioon järgima mitte ainult kohtuotsuse resolutiivosa, vaid ka põhjendusi, mille alusel ja millest lähtudes otsus tehti, kuna need on hädavajalikud resolutiivosa täpseks mõistmiseks. Nimelt näitavad põhjendused ühelt poolt ära selle, milline

konkreetne säte tunnistati õigusvastaseks, ja teiselt poolt resolutsioonis tuvastatud õigusvastasuse täpsed põhjused, ning asjaomane institutsioon peab neid tühistatud akti asendamisel arvestama (kohtuotsus, 26.4.1988, Asteris jt vs. komisjon, 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EKL, lk 199, punkt 27).

- 60 Mis puudutab seega juba lõpetatud ametliku uurimismenetluse uuesti algatamist, siis tuleb järeldada, et kui komisjon algatab sellise menetluse uuesti pärast lõpetamisotsuse tühistamist, on ta õiguslikult erinevas olukorras, kui hetkel, kui ta võttis vastu vaidlustatud otsuse, mis ei tuginenud sellele, et 2002. aasta otsus oli lakanud olemast.
- 61 Järelilikult ei saa komisjon kehtivalt viidata tühistavale kohtuotsusele, et põhjendada vaidlustatud otsuse õiguspärasust, samal ajal kui see vaidlustatud otsus võttis arvesse 2002. aasta otsust, mis oli selle kohtuotsusega tühistatud. Vaidlustatud otsus ei saa sellises olukorras olla ka tühistava kohtuotsuse „ennetuseks”, nagu väitis komisjon.
- 62 Lõpuks tuleb ametliku uurimismenetluse lõpetamise otsuse tühistamist – kui puudub selle otsuse kehtetuks tunnistamine või tagasivõtmine – lugeda formaalseks, vajalikuks ja eelnevaks tingimuseks selle menetluse uuesti algatamisele. Vastasel juhul oleksid ametliku uurimismenetluse pooled ebakindlas olukorras seoses uuesti algatamise otsuse laadiga, mis on kokkusobimatu vajadusega suurendada õiguskindlust, mis on määruse nr 659/1999 vastuvõtmise üks põhjuseid (vt eespool punkt 51).
- 63 Kõigist eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et komisjonil ei olnud õigust teha vaidlustatud otsust enne 2002. aasta otsuse tühistamist. Seetõttu on hageja esimese väite raames esitatud esimene etteheide põhjendatud.
- 64 Kuna esimese väitega nõustuti, siis tuleb vaidlustatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja hinnata teisi väiteid, etteheiteid ja argumente, mida hageja oma nõuete toetuseks esitas.

Kohtukulud

- 65 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb tühistamishagiga seotud kohtukulud, sealhulgas Euroopa Kohtu apellatsioonimenetluse kohtukulud vastavalt hageja nõudele komisjonilt välja mõista.
- 66 Jätta UPS-i kohtukulud vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 3 tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

- 1. Tühistada komisjoni 12. septembri 2007. aasta otsus algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetlus Saksamaa Liitvabariigi poolt Deutsche Post AG-le antud riigiabi kohta (abi C 36/07 (ex NN 25/07)) osas, kus kõnealuste avalik-õiguslike meetmete (välja arvatud avalikud tagatised, mis anti Deutsche Bundespost Postdienstile ja Deutsche Postile) kohta algatati ametlik uurimismenetlus.**
- 2. Jätta Euroopa Komisjoni kanda tema enda kohtukulud ja mõista temalt välja Deutsche Postil tühistamishagi esitamise tekitatud kohtukulud, sh Euroopa Kohtu apellatsioonimenetluse kohtukulud.**

3. UPS Europe NV/SA ja UPS Deutschland Inc. & Co. OHG kannavad ise oma kohtukulud.

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 18. septembril 2015 Luxembourgis.

Allkirjad